Helsingfors Extra

HE 4 / 21.12.2016

Redaktören tar farväl s. 7

På gemensam våglängd s. 4

Ingen lämnas ensam s. 3

God Jul

MENY

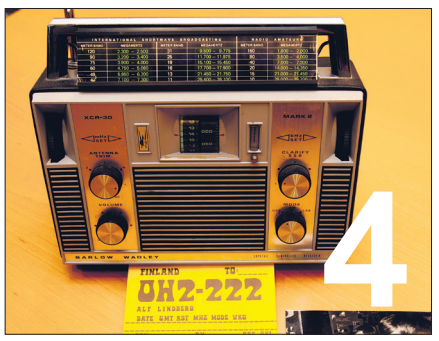

2 Andakt
Maria Repo-Rostedt

2 Julkrubborna är här
Alf Lindberg

3 Livskraftig femtioåring
Alf Lindberg

3 Redaktören har ordet
Alf Lindberg

4 Möt Bosse och Benny
Alf Lindberg

5 Kolumn
Björn Månsson

6 Min julpredikan
Jonas Lindberg
Björn Månsson
Rea Anner

7 Avsked efter trogen tjänst
Wilhelm Kvist

8 Jul-PM
Sammanställt av
Ann-Christine
Halmén-Kronlund

Kyrkan i Helsingfors

Den här bilagan ges ut av Helsingfors evangelisk-lutherska församlingar och utkommer med fyra nummer om året. Har du idéer och synpunkter, kontakta informationssekreterare Alf Lindberg vid samfällighetens kommunikationsenhet, tfn. 2340 2238. Layout Roosa Salminen. Pärmbild Roosa Salminen.

ANDAKT

Julstämning på högvarv

Stämningen är på högvarv. Alla övar och övar. Alla väntar i spänning. Änglakören övar på sin sång: ”Ära i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt.” Det ska bli den mäktigaste och vackraste sång någon människa någonsin har hört. Stämmorna ska sitta precis. Det är ju världens största nyhet de ska vara med om att föra ut.

Kungen som många har väntat på i generationer ska födas. Gud själv ska bli människa. Det är hisnande. Hela världens härskare ska snart födas. Kungen som ska göra slut på krig, svält och orättvisor. Snart ska han födas och änglarna ska föra ut det glada budskapet åt alla.

Budbärarängeln känner sitt ansvar. Han övar på sitt tal: ”Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, en glädje för hela folket. I dag har en frälsare fötts åt er i Davids stad, han är Messias, Herren. Och detta är tecknet för er: ni skall finna ett nyfött barn som är lindat och ligger i en krubba.” Hela dagarna går han omkring och övar.

Hela änglaskaran är i spänning. Ingen vet var och när den stora nyheten skall basuneras ut. De försöker gissa sig till det. Säkert i Rom, är det någon som viskar. Nej, jag tror det blir i Alexandria, viskar en annan. Men det är ju klart att det är i Jerusalem det här ska berättas, säger en tredje bestämt. I någon stor stad måste det ju bli, annars kan inte hela världen få veta, tänker änglarna.

Så äntligen kommer stunden! Nu ska Frälsaren födas! Budbärarängeln vet vad han ska säga. Änglakören kan sina stämmor. Men det är nästan så orden och sången sätter sig i halsen på dem. De enda som fick höra världens största nyhet var några herdar med sina får.

Den stora frågan efteråt var: hur ska hela världen få veta att Frälsaren är född?

Maria Repo-Rostedt

Evig gemenskap i stadens julkrubbor

Också i år ställer Kyrkan i Helsingfors ut julkrubbor från hela världen i skyltfönstren längs Alexandersgatan fram till och med trettondagen.

Julkrubborna är som olika fönster som målar upp en tredimensionell bild av den heliga familjen och den första kristna julen. När du tittar på krubborna kan du fundera över gemenskapen med andra människor, julen och minnena från tidigare jular. Årets tema är ”på jakt efter gemenskap” och tanken är att besökaren kan känna sig delaktig av det gångna, denna stund och det framtida.

I Kampens kapell finns bland annat en krubbinstallation som består dels av en bågljustake och smärre figurer av trä. Krubbuppställningen härstammar från byn Seiffen i Erzgebirgen i Tyskland, som är känd för sina rika jultraditioner. I kapellet finns också en tovad krubba av Elina Törmä, som behandlar änglarnas glada julbudskap till herdarna i enlighet med julevangeliet.

På Stockmanns varuhus på Alexandersgatan finns en detaljrik, klassisk palestinsk krubba av olivträd från Betlehem gjord av Ibraham Giacamanin. Den italienska krubban i Halonens klädaffär på Norra Esplanaden är också ytterst detaljerad och designad av Enrico Bartolucci från Bologna. Själva sammanställningen är stiliserad av Adelia Wadenström.

Alf Lindberg

Foto: Roosa Salminen

Mare Kinanen håller i trådarna för specialungdomsarbetet Snellus 50-årsjubileum nästa år.

Snellu lämnar ingen ensam

Nästa år firar det finska specialungdomsarbetet vid Helsingfors församlingar femtioårsjubileum. Ingen lämnas ensam, lovar man inför jubileumsåret.

”Jag minns den blida Jesusgestalten på väggen i söndagsskolan, som krossades under livets svåra stunder. En del av oss förlorade sitt hem, somliga sitt sinne och andra miste sin tillförsikt för livets mening: det grymma fick övertag.” Så inleds det finska specialungdomsarbetets Snellus nya historik. Orden är skrivna av biskop Irja Askola till Snellus 50-årsjubileum den 25 april 2017.

För ungefär ett år sedan besökte undertecknad Snellus gamla trähus i Berghäll för en intervju med arbetstagarna som berättade om den mångsidiga verksamheten som bedrivs för de ungas stöd och hjälp. Stödverksamheten för fångar och deras familjer lämnar ingen kall.

Ungdomsarbetsledaren Mare Kinanen är i dag förman i Snellu och håller i trådarna för jubiléet nästa år. “Ingen lämnas ensam” är har blivit temat för jubileumsåret, som inleds i samband med specialungdomsarbetets riksomfattande rådplägningsdagar den 14–16 mars 2017. Biskop Irja Askola öppnar rådplägningsdagarna och festen för Snellu i Församlingarnas hus. På programmet står bland annat en paneldiskussion som leds av nyvalda direktören för Helsingfors kyrkliga samfällighet, Teemu Laajasalo, och en festmässa i Berghälls kyrka som är öppen för alla.

– Kom och festa med oss, ta med vänner och bekanta för ingen lämnas ensam!, hälsar Kinanen.

Kyrkkaffet serveras i form av en kass med ingredienser för mellanmål samt annat som tjänar informationen och inte är ätbart. Under hela jubileumsåret ordnas seminarier och händelser. Mera info om verksamheten kan fås per tfn 09-2340 2352 eller via hemsidan www.helsinginseurakunnat.fi/snellu.

Alf Lindberg

Nina Österholm ny informatör

Tjugotvå personer sökte den nybildade informatörstjänsten vid Kyrkan i Helsingfors. Bland de många meriterade kandidaterna valdes pol.mag Nina Österholm till ny informatör vid Kyrkan i Helsingfors. Österholm efterträder nuvarande informationssekreteraren Alf Lindberg, som går i pension i april 2017. Som redaktionssekreterare vid Kyrkpressen har Österholm haft en utkikspost över hela det svenskspråkiga stiftet, Borgå stift.

Den nya tjänsten innebär ett närmare samarbete med de tre svenskspråkiga församlingarna i Helsingfors prosteri Johannes, Matteus och Petrus. Österholm får ett arbetsrum i Församlingarnas hus på Tredje linjen 22 i Berghäll och kommer att arbeta som informatör även för det gemensamma svenska församlingsarbetet samt tillhöra teamet i den finska kommunikationsenheten.

Till Österholms uppgifter kommer bland annat att höra planering och förverkligandet av den interna och externa kommunikationen, produktion av innehåll till webben och sociala medier, koordinering av produktioner för olika medier, evenemangsinformation samt medieuppföljning.

Alf Lindberg

Foto: C. Mickelsson

LEDAREN

Har vi en framtid och ett hopp?

Pastor David Klemetz skriver i sin bok om framtid och hopp följande: “I en intervju med Harry Martinson uppger författaren för Hufvudstadsbladet, att han i sin bok ‘Aniara’, där skeppet med samma namn seglade med sin besättning mot den fullständiga hopplösheten och tomheten, sin tids ångest för de naturvetenskapliga upptäckterna.

I dag ser vi igen en bild av världen omkring oss, som verkar hotfullare än någonsin: våld, död, spänning samt krigshot, ekonomisk nöd, svält och andlig nöd. Vi ser en värld som inte inger oss trygghet eller hopp.”

Klemetz tanke går då till naturforskaren Albert Einstein, som enligt tidskriften Judisk krönika kunde stanna upp vid åsynen av en insekt och börja grubbla och fundera över livet samt dess uppkomst och under. Över Guds storhet. Människan är trots all sin vetenskapliga kunskap bara en droppe i det väldiga havet.

Våra kristna kyrkor valde “hoppet” till tema för det nya millenniet år 2000. Så här skrev profeten Jeremia: Jag vet väl vilka tankar jag har för er, säger Herren, nämligen fridens tankar och inte ofärdens till att ge er en framtid och ett hopp (Jer 29:11). Så får då besättningen på skeppet Aniara också segla vidare bredvid kyrkans skepp, som trots stora utmaningar i dag såväl inifrån som utifrån är hotad. Början av 1990-talet låg vårt land i en ekonomisk svacka och kyrkan i Helsingfors måste till och med säga upp folk. Men vår kyrka klarade sig vidare. De senaste årens utmaningar har varit bland annat ett fortgående medlemsbortfall och det mångkulturella samhällets intåg, matköerna samt den stora mängden människor som strömmat in i landet för att söka skydd från krigshärjade områden i världen. Kyrkan har klarat sig väl och blivit värdesatt i samhället. Men ekonomin dalar trots allt och i vår huvudstad har man beslutat att inleda en process för att ändra verksamhetskulturen samt lätta på den tunga byråkratin i kyrkan. Processen är ännu halvvägs när vi inleder år 2017 som ett reformationens märkesår då det förflutit 500 år sedan Luthers teser. Nästa år kallas för ”Nåd 2017”.

Vi får fira jul i hopp om att det finns en framtid och ett hopp. Helsingfors Extra vill därtill tacka alla läsare, då tidningen nästa år upphör att utkomma. Vi tillönskar alla läsare en fridfull jul och ett gott nytt år tillsammans med tidningen Kyrkpressen som nästa år får tre Helsingforssidor varannan vecka.

Alf Lindberg

Med scouting och amatörradio som HOBBY

Bosse Ahlnäs och Benny Korn är verkliga amatörer i ordets bästa bemärkelse. Båda förenas av en passion för både amatörradio och scouting.

Både Bosse Ahlnäs och Benny Korn är passionerade radioamatörer med egna anropssignaler. Vid deras sida i stolen Helsingfors Extras redaktör Alf Lindberg.

Bosse Ahlnäs från Åland är socionom och har skrivit sitt examensarbete om kyrkliga traditioner. Han har arbetat bland annat som kommunsekreterare och kommundirektör.

Benny Korn från Esbo är ekonomie magister och har bland annat jobbat som forskningsassistent vid Svenska Handelshögskolan i Helsingfors samt som ekonomichef i Radioamatörförbundet, som är radioamatörernas centralorganisation. Benny har också jobbat länge med elektronik.

Bosse är också scoutledare liksom Benny och lever som pensionär ett mycket aktivt liv med många olika intressen. Han har varit aktiv lekman och medlem i kyrkofullmäktige i Pernå och Iniö församlingar. Bosse berättar att han lärt sig ringa i kyrkklockor manuellt. Han har skött klockarens uppgift som frivillig på Iniö där han också grundade en lokalradiostation, Radio Iniö. Det var den första svenskspråkiga lokalradiostationen i Finland. Sändningarna började år 1986. Pastor Nalle Öhman var på den tiden med. Programproduktionen hade sin bas på lilla Iniö med 250 invånare utspridda på tolv öar.

I dag reser Bosse Ahlnäs omkring i Tallinn eller Reval och svenskbygderna i Estland som han kallar sina smultronställen. Han verkar gärna som reseledare för grupper som vill besöka estniska små öar eller den åländska skärgården. Bosses specialrutt är Kungsvägen från Stockholm till Viborg. Sommartid har han ofta varit volontär vid Svenska kyrkan i Tallinn, S:t Mikaelskyrkan, där pastor Patrik Göransson leder församlingen.

Tävlingar på julen

Benny är för sin del aktivt med i radioamatörsammanhang. Han brukar delta i amatörradiotävlingar, som också anordnas på julen.

Amatörradiohobbyn och scoutingen förenar Benny och Bosse. Med anropssignalen OH2BLD, som bokstaveras "ocean hotel two bravo lima delta" i etern håller han kontakt med hela världen.

Benny "kör" gärna radio på julen då han får kontakt med många olika bibliska länder såsom Israel. Det är vanligt bland radioamatörer att växla julhälsningar.

Enligt Benny finns det många präster bland radioamatörerna, exempelvis pastor Miika Heikinheimo, en anlitad förrättningspräst med callsignet OH2BAD. Det är vanligt att präster på missionsfälten skaffar amatörradiolicens för att kunna hålla kontakt till hemlandet. Så var fallet med pensionerade kyrkoherden i dåvarande Lukas församling i Helsingfors, Stig-Olof Fernström, under hans tid i Senegal. Även en annan kyrkoherde från samma församling senare Petrus församling är radioamatör nämligen Bengt Lassus.

Bosse har flera anropssignaler, både OH1BA, OH2BHU och OH0BHU. Han har också deltagit i ett flertal amatörradioexkursioner liksom Benny. Som exempel kan nämnas Märkets fyr. Radioamatörernas expeditioner kan ofta gå till fjärran länder och avlägsna öar på andra sidan jorden. Såväl Bosse som Benny är födda i Helsingfors där de gått i skola samt studerat. De har också tillhört scoutkåren Munksnäs Spejarna.

Som scouter har både Bosse och Benny varit med om att upprätthålla Munksnäs Spejarnas radioklubb OH2AS. Klubben har särskilt aktiverat sig i oktober månad varje år. Då försiggår det stora världsvida scoutlägret i etern, som kallas Jamboree on the air. Jamboree är ett indianskt ord och betyder "Många krigare samlade till fredlig tävlan". Då håller scouterna kontakt med varandra runt om i världen under ett veckoslut.

– Numera kan en person som inte innehar radioamatörlicens också tala i micken om en radioamatör är på plats, påpekar Benny.

Rävjakt

För att få radioamatörlicens i allmän klass fordras kunskap i teknik och amatörradiokommunikation samt kunskap om gällande bestämmelser. Provet görs skriftligt. Kunskaperna i morse krävs inte längre trots att de fortfarande värdesätts.

En tävlingsform för både radioamatörer och scouter är rävjakten, det vill säga foxhunting, där det gäller att hitta "räven", en gömd radiosändare, som pejlas in med en rävjaktsmottagare.

Bosse är specialist på en liknande tävlingsform som rävjakten. Den heter geocaching där man försöker hitta en gömd skatt på givna koordinater. Skatterna är gömda i hela världen. Geocacherna är burkar som är gömda av nån och innehåller information om exempelvis en kyrka eller gravgård eller andra sevärdheter. Det förs en riksomfattande statistik om hur många geocacher olika personer har hittat.

Passion för scouting

Scoutingen är den största och mest omfattande ungdomsverksamheten i vårt land. Det var den engelska översten Lord Baden Powell som grundade scoutingen. Han hade märkt att pojkar klarade sig bra i olika uppgifter som egentligen tillhörde vuxna. Han skrev sin bok Scouting for boys efter ett praktiskt försök, ett läger för pojkar på Brownsea Island. Han indelade dem i patruller och lägret, som hälls år 1907 blev startskottet för hela scoutrörelsen. Patrullsystemet blev grunden för organisationen. Senare kom också flickor med i scouterna på initiativ av Lady Baden-Powell. Scoutrörelsen kom till Finland år 1910 efter att Scouting for boys hade blivit översatt till svenska av kapten Ebbe Lieberath från Sverige. Numera finns det såväl flick- som pojkscoutkårer samt såkallade samkårer. Takorganisationen i vårt land heter Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter medan den svenskspråkiga scoutingen sorterar under Finlands Svenska Scouter r.f., populärt kallad FiSSc. Verksamheten sker i scoutkårerna. Många präster i vårt land var med från början.

Det heter "En gång scout, alltid scout" och det finns verksamhet inom ramen för scoutingen för personer i alla åldrar. Scoutidealen, friluftslivet och miljövården är saker som gör att scoutingen står nära

FAKTA

I Helsingfors Extras serie med namnet "på jobb under jul" har vi mött representanter för olika yrken, vars uppgifter är sådana, att de jobbar under julen. Vi har intervjuat bland annat en spårvagnsförare, köpman, sjukskötare, taxiförare och arbetare på flygplats. Serien avslutas nu med en titt på några hobbyer som man kan syssla med på julen.

Bosse Ahlnäs reser i dag flitigt till svenskbygderna i Estland som han kallar sina smultronställen.

Benny Korn påminner om att det finns många präster bland radioamatörerna.

kyrkan. Det finns därför många scoutkårer i vårt land som är på olika sätt kopplade till våra församlingar.

Bosse minns från de unga åren hur kåren till jul besökte barnhem med julgåvor och samvaro. Julfesterna innehöll mycket av andligt stoff. Vi skall inte glömma scoutgudstjänsterna.

Biskop Björn Vikström är hedersscout och besökte senaste sommar storlägret Roihu. En amatörradiostation var uppriggad på lägret. En av de aktivaste prästerna i scout- och radioamatörsammanhang var hädangångne Heikki Rantanen. Hans callsign var OH3IF och han tillhörde Tampereen eräpojat. Han gjorde en imponerad bana från diakon till präst, till slut med stationering i London.

Till slut skall vi ännu nämna lyssnaramatörerna som numera tillhör radioamatörernas centralorganisation. De kallas SWL:s, vilket star för short wave listener. Den här gruppen lyssnar till skillnad från DX:arna inte på rundradiostationer utan på radioamatörstationer och avger rapporter till dessa. I gengäld får de ett så kallat QSL-kort från vederbörande radioamatörstation. Att samla på QSL-kort hör också såväl till radioamatörernas som lyssnaramatörernas intressen. Det är frågan om att samla såväl personliga kort som olika länder runt om i världen.

73! betyder för övrigt på radioamatörspråk “bästa hälsningar”!

Alf Lindberg

KOLUMN

Måtta med allt, lagom är bäst

Talesätt ger ofta goda råd i livet. Ta bara de här med ”Måtta med allt” och ”Lagom är bäst”. Ja, vi talar ju också om ”Den gyllene medelvägen”. Alla de här uttrycken, som ju har ett gemensamt budskap, är det bra att minnas också då vi firar jul.

De flesta har väl redan börjat tillämpa dem för julmatens del. Knappast är det många som börjar julmiddagen med fiskbord, uppskärningar, öl och snaps och fortsätter med lutfisk, för att sedan äta skinka eller till äventyrs kalkon med fyra-fem lådor och vin därtill, och avsluta med risgrynsgröt.

I vår familj gäller sill och gravlax med potatis, och sedan skinka med lådor. Gröten med socker, mandel och kanel äter man på morgonen, julmiddagens efterrätt ersätts med lite julchoklad, och lutfisken kan man äta en helt annan dag – till exempel just på Annandag. Måtta med allt.

Men hur är det med julklapparna då, är vi här lika måttfulla? Somliga tar helt avstånd från det ”kommersiella” julfirandet, men det är väl att gå till överdrift. Särskilt för barnen är gåvorna viktiga, men ju äldre man blir, desto mer upplever man tvärtom givandets glädje. Vem vill inte glädja barn, barnbarn, andra släktingar eller en god vän?

Och så kan man ju ge nyttiga gåvor i stället för onödiga, alltså sådant som mottagaren ändå behöver. Kläder, ”delikatesskorgar” med sådant folk faktiskt vill äta, för att inte tala om immateriella gåvor. En resa, en tidningsprenumeration, ett presentkort till massage, ansiktsvård eller fotvård – eller varför inte ett löfte om att själv ge massage eller vård av någon lämplig kroppsdel. Det kostar bara lite tid.

Och så finns ju de ”alternativa”, humanitära gåvorna: att i mottagarens namn göra en donation till ett välgörande ändamål som Unicef eller Röda korset, att plantera ett träd i ett u-land eller motsvarande.

Paketen – eller kuverten – hör nog julen till. Bara de inte blir för många, för dyra, och framför allt inte innehåller något onödigt. Lagom är bäst.

Och julprydnaderna då? De återanvänds ju i allmänhet från år till år, så de är inget slöseri. De bär ofta på fina minnen. Sådana ska vi inte ha med måtta eller lagom av, utan gärna i överflöd.

Men visst är det tillåtet att använda sunt förnuft. Som då det i Folkhälsans Seniorhus, där mamma bor, finns en stor, äkta gran i aulan. Då räcker det bra med en liten plastgran på hennes egen balkong, som inte fäller barr. Den gyllene medelvägen.

Men julens djupare innebörd? Hur passar talesätten om lagom, måtta och gyllene medelväg in på den? I första hand inte alls. Alla de för vilka julen är en av kristenhetens största högtider firar naturligtvis den dimensionen fullt ut, utan måtta. Julen är Jesus födelsefest, och inget annat.

För många andra är julen bara en midvinterhögtid då familjen och släkten samlas. Det kan och ska inte fördömas, för visst har julen också en profan bakgrund. Ta bara julgubbens namn i olika kulturer. I många länder har han förvisso uppkallats efter helgonet S:t Nikolaus (ofta i kortformen Santa Claus), men nordiska namn som Joulupukki, Jultomten, Julenissen, Julemanden, tyskans Weihnachtsmann eller ryskans Ded Morós (fader frost) har en sekulär, ja om man så vill hednisk bakgrund.

För alla dem som inte hittar till våra kyrkor för en julbön, julotta eller annan gudstjänst under julhelgerna har församlingarna ett erbjudande som lockar många: konserterna och allsångsaftnarna med våra vackraste julsånger – både psalmer och andra.

Genom dem får många, många i vår sekulariserade värld en kontakt med kyrkan och en påminnelse om varför vi firar jul. Åtminstone får de det sådär lagom, med måtta. Medelvägen kan förvisso vara gyllene.

Björn Månssson

Min Jul predikan

Hur skulle predikan i julkyrkan låta om du fick skriva den? Vi gav uppdraget åt tre skriftställare.

Romarrikets utmanare

”Vid den tiden utfärdade kejsar Augustus en förordning om att hela världen skulle skattskrivas …” Orden klingar så välbekant för oss. Det är inledningen på julevangeliet, det är där julen börjar på riktigt. Men låt oss för en gångs skull stanna kvar just där i inledningen. Det är Lukas som berättar och han har lärt sig att det är så en romersk läsare vill att en händelse ska förankras i tid och rum. Det var så historia skulle skrivas där och då.

Men kejsar Augustus är faktiskt mer än bara en fotnot i evangeliet om Jesus. Han var nämligen den som inledde den romerska kejsarkulten genom att utropa sin då mördade adoptivfar Julius Caesar till gud och därefter titulera sig själv den gudomlige sonen. Under sken av att vara mer demokratisk än sina närmaste föregångare var han sedan den som inledde den verkliga kejsareran i romarriket, med allt större makt i praktiken för sig själv och sina efterträdare.

Mot den bakgrunden ökar plötsligt spänningen i Lukas evangelium. Här är det ju det nyfödda barnet i krubban som är Guds son och som på sikt kommer att utmana hela det romerska imperiet och dess kejsarkult. Det är honom som de första kristna väljer att följa i liv och död, till och med när den romerska staten hotar med dödsstraff för var och en som vägrar att offra till den gudomlige kejsarens bild.

Julevangeliet är därför berättelsen om att en människa inte kan vara gud, men att Gud väljer att bli människa. Den människa som kräver att bli betraktad som gudomlig och därmed upphöjd över oss alla kan nämligen bli en mycket farlig människa. Det har historien visat gång på gång med ödesdigra resultat. Men den Gud som väljer att bli människa är någon som stiger ner från sin tron för att tjäna i kärlek och ödmjukhet och därmed bli till välsignelse för oss alla.

Jonas Lindberg
präst i Uppsala domkyrkoförsamling
och teologie doktor

Inget går upp mot barndomens jular

Det kan inte hjälpas, men de flesta av oss tänker säkert på barndomens jular då vi ska definiera de bästa, ja de enda ”riktiga” jularna. Det börjar med vädret. I barndomen var ju inga jular svarta, utan vita av snö – eller hur? Väderstatistiken och -historiken må sedan påstå vad den vill...

Av mina tre första jular i Helsingfors åren 1952–1954 minns jag tyvärr ingenting. Men så var jag ju också bara en vecka gammal den första gången.

Sedan min pappa våren 1955 hade blivit vald till präst i Pernå blev det sedan jular på tre olika prästgårdar där. I drygt tio års tid på gamla kaplansgården Nallas i Thorsby, som var ett före detta kaptensboställe från 1700-talet. Sedan likaså drygt ett tiotal år på en nybyggd kaplansgård mitt emot kyrkan. Då pappa sedan blev kyrkoherde hade jag redan börjat studera i Helsingfors, men tillbringade nog alla jular fram till pappas pensionering på den herrgårdsliknande prostgården – av vilka de sista med egen medföljande familj.

En fin, men lite komisk jultradition i Pernå var att sända julblommor till varandra dagarna före jul. Som spindeln i nätet fungerade trädgårdsmästarfamiljen Andersson på Sigfrids hemman snett över åkern från vårt Nallas. Det är förresten där grundstenarna till Micael Agricolas förmodade barndomshem finns. Trädgårdsmästarpojkarna Uffe och Bosse som skötte blomleveranserna var en känd sångarduo. Numera är Bosse väl redan mer känd som pappa till Frida.

Det komiska var att det ju i praktiken handlade om ett ”byte” av blommor grannar och bekanta emellan. Men Anderssons höll nog reda på att korten var de rätta ...

På julaftonen läste pappa prästen förstås julevangeliet, och vi barn hade också roller i sammanhanget. Lillasysters finaste docka låg lindad i något slags krubba, själv agerade hon ängel i vit klänning och min lillebror och jag var insvepta i filtar och föreställde herdar. Bara ängeln hade en replik att memorera, den som i den gamla bibelöversättningen började med ”Frukten icke”. Pappa hade förenklat det till ”Var inte rädda”, men eftersom lillsyrran på den tiden hade lite problem med r-ljudet blev det något som lät som ”Va int gädda”.

Själv lär jag apropå julevangeliet ha diktat orden ”Änglarna klättrade upp och ner för himlastegen, och Josef och Maria tittade på och det var ett tjohej”. Nå, poet blev jag ju sedan heller aldrig...

För oss barn var julklapparna förstås höjdpunkten, och de bästa var nog de som mommo och mofa hade sänt eller hade med sig från huvudstaden. Den jag minns bäst var nog det första Märklintåget som min bror och jag måste ha fått den sista julen mofa levde. Det har jag också alltjämt kvar, över ett halvsekel senare.

Kanske det är det allra bästa med julen som familjehögtid: att generationerna möts. Med eller utan Märklintåg.

Den svenska julottan i Pernå kyrka började okristligt tidigt, klockan 7 – för att också den betydligt mindre finska skulle kunna börja klockan 9 innan det blev ljust. Det var inte alltid så lätt att orka upp, men med undantag för kanske ett par gånger under de värsta tonåren var jag nog med där med familjen. Hemma fick vi förresten inte tända några elektriska lampor förrän efter julottan, så morgonmålet avnjöts i det dämpade ljuset från stearinljus.

Den samtidigt högtidliga och hemtrevliga stämningen i Pernå fullsatta medeltida gråstenskyrka på juldagsmorgnarna glömmer jag aldrig. Med Härlig är jorden, Stilla natt och alla de andra julpsalmerna. Och julevangeliet, utan gädda.

Björn Månssson
Journalist och stadsfullmäktig

Julkaktusar

En jul ställde vi ut några små sidoaltaren i kyrkan med en julblomma på varje altare. De som kom fick bekanta sig med kyrkan och se på blommorna. Det var röda tulpaner, en julstjärna, en amaryllis, en röd azalea och en julkaktus osv. Vilken blomma påminde mest om julen?

En jul fick jag själv en blommande röd julkaktus i gåva. Den var så fin och jag tyckte att den påminde om ett gammaldags julkortsmotiv. Jag skötte väl om den men lyckades inte få den att blomma igen. En sommar satte jag ut den på balkongen och där trivdes den inte alls. Den såg vissen och dålig ut och fick alldeles för mycket vatten, det regnade mycket den sommaren. Till hösten tog jag in kaktusen och det är lätt att gissa att den genast fick en massa knoppar. Knopparna slog ut och med ens var den full av röda blommor. Var det följden av att låta kaktusen lida en sommar? Får man behandla en blomma så där? Efter det blommade den till slut.

Vårt sätt att leva och handla har sina följder för våra blommor, vår jord och oss själva.

Har julen någon plats i det här sammanhanget? Är julens evangelium starkt nog för att vi skall tro på det och att det har betydelse för vårt liv. Måste vi ut i det starka solgasset och torkan eller kvävas av regnet och lida som blommorna för att det skall bli något av oss? Vågar vi tro på att det föddes en som alltid bär oss sådana som vi är med alla våra begränsningar?

Det är rätt stort, men om vi kan ta det till oss, så kan det hända att också vi kan blomma. Vi kan bli som en strålande, levande julkaktus, som orkar bära blommor länge och orkar blomma på nytt och på nytt och på nytt. Till glädje för oss själva och andra.

God jul!

Rea Anner
Pensionerad informatör

Informatören tar farväl
– EFTER 30 ÅR I KYRKANS TJÄNST

– Folk måste helt enkelt få kännedom om våra värderingar. Därför skall kyrkans röst höras mer eller mindre överallt i samhället. Det menar Alf Lindberg som snart går i pension efter trettio år i Kyrkans tjänst.

För Alf Lindberg är skämtteckningarna en lika central del av hans förkunnande gärning som skrivandet. Men vissa teckningar har stannat kvar i skrivbordslådan

När den svenska informationssekreteraren Alf Lindberg går i pension i april nästa år avslutas samtidigt en lång era vid Helsingfors kyrkliga samfällighet: I trettio år har han jobbat vid samfälligheten och i 28 år har han svarat för den svenskspråkiga informationen. De enskilda församlingarna har haft sina egna församlingssekreterare som informerat om den egna församlingens aktiviteter, men den gemensamma svenska informationsverksamheten, inklusive denna tidning, har legat på Lindbergs bord.

Under tiden har världen förändrats i rasande takt. IBM-skrivmaskinerna har bytts ut mot tangentbord och skärmar, informationen löper via e-mail snarare än per post, faxen smattrar nästan aldrig och ingen bolmar heller på rummen längre i församlingarnas högborg. På 1980-talet var samhället ännu tämligen lugnt, även om något pågick. De största enskilda förändringarna hänger ihop med de evangelisk-lutherska församlingarnas radikalt förändrade verksamhetsförutsättningar, i takt med att medlemsantalet sjunkit och skatteintäkterna minskat.

– De förändringar som församlingarna står inför är ytterst stora och märkbara. Lyckligtvis har medlemsflykten har inte varit lika påtaglig på svenskt håll. I samband med recessionen i början av 1990-talet tvingades församlingarna till vissa uppsägningar, men den här gången ser kyrkan ut att tills vidare klara sig utan lika drastiska åtgärder. Tyvärr är många församlingar på mindre orter i en ännu svårare situation än samfälligheten i Helsingfors.

Starkare röst

När Alf Lindberg ser tillbaka på åren som gått minns han att kyrkans röst kanske var som svagast i samhället i början av 2000-talet. Å andra sidan satsade man då på en del stora, synliga och i vissa fall dyra reklamkampanjer på stan.

– Att mäta resultaten av dylika kampanjer var aldrig lätt, men å andra sidan kunde resultaten kanske aldrig mätas särskilt enkelt. På senare år har kyrkan dock karpat upp sig och gjort sin röst hörd bättre genom att ta ställning för de svaga, bland annat i flyktingdebatten. Samtidigt har diakonin blivit något av ett flaggskepp för kyrkan.

Är det rätt att Kyrkan ställer upp i de situationer då staterna och kommunerna inte förmår bära sitt ansvar?

– Det tycker jag nog. Diakoniverksamheten är väldigt uppskattad i samhället och svarar mot ett reellt behov. Med vår nuvarande regering vid rodret måste kyrkan allt oftare komma till undsättning, när folk knappt har mat för dagen och tusentals människor står i matkön i Kvarnbäcken. Kyrkan får helt enkelt lov att ta över det som samhället försummar.

Svenskan sparas bort

En trend som oroar Lindberg är det ständigt minskande antalet svenska rum i samhället, till exempel i Helsingfors.

– Det är en trend i samhället att de svenska enheterna körs ner eller slås ihop med de finska. Allt färre för den svenska minoritetens talan och hela den svenskspråkiga kulturen sätts i gungning. Det här gäller inte bara inom församlingarna utan i samhället överlag. Själv har jag åtminstone försökt jobba för den svenska verksamheten och då har samarbetet över regiongränserna varit av yttersta vikt.

Samtidigt har Lindberg sett att den andliga nöden i samhället vuxit.

– Man kan säga att ateisterna gjort allt för att splittra kyrkan genom att med förtal och reklam – rättare sagt propaganda – gjort det lättare för folk att skriva ut sig ur kyrkan. Det fanns en tid när folk såg ut att förlora hoppet och tron på människovärdet, men lyckligtvis verkar de kristna värderingarna uppskattas i högre grad återigen, även om det inte direkt syns i kyrkbänken.

Det är väl här som det kyrkliga mediearbetets roll kommer in i bilden, för att förmedla det kristna budskapet?

– Visst. Det viktiga är att kyrkan når ut till folk i deras vardag och bedriver ett slags uppsökande verksamhet. Därför är det bra att kyrkan syns i köpcentrum och på flygfält eller mitt i staden som i fallet med Kampens kapell. Av samma orsak försvarar också krog- eller nöjesfältspräster sin plats, även om somliga ibland har förhållit sig med tveksamhet till verksamheten. Också musikverksamheten är viktig och här har kyrkomusikfestivalen Klang i kyrkan haft en väldigt viktig funktion, eftersom det finns så många olika former för att förkunna.

– När det gäller medieverksamheten är det viktiga att Kyrkan finns mer eller mindre överallt. Folk måste helt enkelt få kännedom om våra värderingar och få den hjälp och stöd när det behövs. Det betyder också en mångfald av uttrycksformer. Kyrkan skall finnas på Facebook, ja, men också papperstidningarna behövs.

Inför pensioneringen ser Lindberg fram emot en betydligt lugnare tillvaro, utan de inre stridigheter och det politiserande som ibland har präglat vardagen på hans arbetsplats.

> Med vår nuvarande regering vid rodret måste kyrkan allt oftare komma till undsättning.

Helt utan att kommentera samhället kommer Lindberg kanske ändå inte att kunna hålla sig, eftersom han bland annat är en passionerad skämttecknare.

– Vissa av mina skämtteckningar har dock fått stanna kvar i skrivbordslådan på grund av sina ställningstaganden.

Man kan säga att skämtteckningarna för Lindberg är en lika central del av hans förkunnande gärning som skrivandet. Till saken hör att han i sin ungdom studerade teologi och övervägde att bli präst, även om han sedan sadlade om och koncentrerade sig på samhällsvetenskaper.

– På sätt och vis har jag alltid förkunnat genom mina texter. Jag har ibland tänkt som så att den kyrkliga informationsförmedlingen rör sig någonstans mellan journalistik och marknadsföring. Man ska inte truga, men man behöver inte heller dölja själva budskapet. Det bör vara tillåtet att tala om Gud och Jesus.

Wilhelm Kvist

ALF LINDBERG

Började studera teologi vid Helsingfors universitet, men fick inte tillräckligt ut av studierna och bytte teologin mot statsvetenskap och offentlig förvaltning. Blev socionom från Svenska social- och kommunalhögskolan och senare pol. kand.

Verkade bland annat som religionslärare i Esbo och verksamhetsledare för Helsingfors svenska scouter.

Kom till Helsingfors kyrkliga samfällighet 1986 som församlingssekreterare i Södra svenska församlingen. Två år senare kallade kontraktsprosten Torvald Sandvik honom till högkvarteret på Tredje linjen, för att sköta informationen vid prosteribyrån.

Gift man med två barn. Bor i Östra Helsingfors. Går i pension i april efter 30 år i församlingarnas tjänst. Drömmer om mera tid hemma med familjen.

Kyrkan bör synas mer eller mindre överallt i samhället, säger snart pensionerade informatören Alf Lindberg.

Jul PM

24.12.2016–8.1.2017

JOHANNES FÖRSAMLING

www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Lö 24.12 Julafton
kl.11 Julbön i Folkhälsans seniorhus. Terho, Böckerman.
kl.14 Julbön i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Böckerman, julig sånggrupp.
kl.14 Julbön i Johanneskyrkan. Westerlund, Almqvist. Akademiska sångföreningen och Akademiska damkören Lyran.
kl.15 Julbön i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund, R Österholm, solosång.
kl.23 Mässa i julnatten i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Enlund.

Sö 25.12 Juldagen
kl.12 Högmässa i Gamla kyrkan. Repo-Rostedt, Lindström, Enlund, N Fogelberg, sopran.

Må 26.12 Annandag jul
kl.12 Högmässa i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg, Lindström, Almqvist.
kl.18 Julsångsgudstjänst i Berghälls kyrka. Heikel-Nyberg, Böckerman, Almqvist, Tomas Vokalensemble.

Sö 1.1.2017 Nyårsdagen
kl. 12 Högmässa i Johanneskyrkan. Terho, Almqvist. Kyrkkaffe.

On 4.1
kl.18 Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.

Fr 6.1 Trettondagen
kl.12 Carols i Johannes. Julsångsgudstjänst i anglikansk tradition i Johanneskyrkan. Westerlund, församlingens kantori, S:t Jacobskören samt Tomas Vokalensemble.

Sö 8.1
kl.11 Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Westerlund, Henricsson. Kyrkkaffe.
kl.12 Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Busck-Nielsen, Enlund. Kyrkkaffe.

MATTEUS FÖRSAMLING

www.matteus.fi

Lö 24.12 Julafton
kl.13 Julandakt i Vilans begravningskapell på Brändö. Forsén, Sundroos.
kl.14 Julbön i Matteuskyrkan. Rönnberg, Sundroos.
kl.14 Julbön i Nordsjö kyrka. P Högnabba, Forsman.
kl.15 och **16** Julbön i Östersundom kyrka. Forsén, Stöckell.
kl.15 Julbön i Tammelunds kyrka. P Högnabba, Sundroos.
kl.16 Julbön i Botbygårds kapell. Rönnberg, Forsman.
kl.17 Julbön i Brändö kyrka. Hallvar, Forsman.
kl.16-20 Julaftonsfest i Matteus församling. Julmiddag 16:30-19. Skjuts ordnas vid behov. Anmäl dig gärna i förväg (tfn 09 2340 7300 eller matteus.fors@evl.fi), men du är också välkommen oanmäld. Alla välkomna - ensamma eller tillsammans!

Sö 25.12 Juldagen
kl.8 Julotta i Matteuskyrkan. Hallvar, Sundroos, Matteus julkör.

Må 26.12 Annandag jul
kl.12 Högmässa i Matteuskyrkan. Rönnberg, Forsman. Kyrkkaffe.

Sö 1.1.2017 Nyårsdagen
kl.10 Högmässa i Matteuskyrkan. Forsén, Sundroos. Kyrkkaffe.

Fre 6.1 Trettondagen
kl.10 Högmässa i Matteuskyrkan. Forsén, Sundroos, Forsman, Matteus kyrkokör. Kyrkkaffe.

Sö 8.1
kl.10 Högmässa i Matteuskyrkan. Rönnberg, Sundroos. Kyrkkaffe.

PETRUS FÖRSAMLING

www.petrusforsamling.net

Lö 24.12 Julafton
kl.12 Julbön i Munksnäshemmet.
kl.13 Julbön i Sockenbacka kyrka.
kl.14.30 Julbön i Kårböle kyrka.
kl.14.30 Julbön i Södra Haga kyrka.
kl.15 Julbön i Malms kyrka.
kl.16 Julbön i Månsas kyrka.
kl.16.30 Julbön i Munksnäs kyrka.
kl.23.30 Gudstjänst vid Jesu Kristi födelse i Åggelby gamla kyrka.

Sö 25.12 Juldagen
kl.7 Julotta i Munksnäs kyrka.
kl. 12 Högmässa i Åggelby gamla kyrka.

Må 26.12 Annandag jul
kl.12 Gudstjänst i Åggelby gamla kyrka.
kl.18 Kvällsmässa i Munksnäs kyrka.

Sö 1.1.2017 Nyårsdagen
kl.12 Nyårsdagens Högmässa i Månsas kyrka.

Fre 6.1 Trettondagen
kl.10 Trettondagens gudstjänst i Månsas kyrka.

Sö 8.1
kl.10 Högmässa i Munksnäs kyrka.
kl.12 Högmässa i Åggelby gamla kyrka.

OLAUS PETRI FÖRSAMLING

Lö 24.12 Julafton
kl.16 Julbön. Timo Viinikka, Hanna Laakkonen-Yang, Olaus Petrikören.

Sö 25.12
kl. 7 Julotta. Timo Viinikka, Hanna Laakkonen-Yang, Oktett ur Olaus Petrikören.

Sö 1.1.2017
kl.11 Högmässa. Timo Viinikka, Marcel Punt.

Fr 6.1
kl.16 Julspel och julfest för stora och små. Olaus Petrikören.

Sö 8.1
kl.11 Högmässa. Timo Viinikka, Hanna Laakkonen-Yang.

DEUTSCHE GEMEINDE

www.deutschegemeinde.fi

Sa 24.12. um 14 Uhr Familiengottesdienst zum Heiligen Abend mit Krippenspiel (Matti Fischer)
Sa 24.12. um 16 Uhr Christvesper (Hans-Christian Beutel)
So 25.12. um 12 Uhr Gottesdienst zum Ersten Weihnachtstag (Matti Fischer)
Mo 26.12. um11 Uhr Gottesdienst zum Zweiten Weihnachtstag (Hans-Christian Beutel)
Sa 31.12. um 18 Uhr Gottesdienst zum Altjahrsabend (Hans-Christian Beutel)
So 1.1. um 11 Uhr Gottesdienst zum Neujahr (Hans-Christian Beutel)
Fr 6.1. um 11 Uhr Gottesdienst zu Epiphanias (Matti Fischer)
So 8.1. um 11 Uhr Gottesdienst (Matti Fischer)

Foto: Erkki Talvila

HELSINGFORS PROSTERI

Kampens kapell är öppet vardagar kl 8-20 och helgdagar kl 10-18.
Församlingarnas samtalstjänst dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. Andra webbaserade hjälptjänster på http://www.samtalstjänst.fi. Ring eller skriv när Du behöver stöd!